

Raport dotyczący stosowania zasad ładu korporacyjnego w Nordea Bank Polska S.A. w 2008 roku.

I. Wskazanie zasad ładu korporacyjnego nie stosowanych przez Spółkę w 2008 roku

Zarząd Nordea Bank Polska S.A. w roku 2008 zadeklarował przestrzeganie zasad ładu korporacyjnego ujętych w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW” za wyjątkiem zasad nr III.6, 7 i 8. Poniżej zaprezentowano treść zasad nie stosowanych w Spółce w 2008 roku wraz z komentarzem Spółki:

1	2
„Dobre praktyki spółek notowanych na GPW”	Komentarz Nordea Bank Polska S.A. do zasad nie stosowanych w spółce w 2008 roku

III. Dobre praktyki stosowane przez członków rad nadzorczych

6. Przynajmniej dwóch członków rady nadzorczej powinno spełniać kryteria niezależności od spółki i podmiotów pozostających w istotnym powiązaniu ze spółką. W zakresie kryteriów niezależności członków rady nadzorczej powinien być stosowany Załącznik II do Zalecenia Komisji Europejskiej z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej). Niezależnie od postanowień pkt b) wyżej wymienionego Załącznika osoba będąca pracownikiem spółki, podmiotu zależnego lub podmiotu stowarzyszonego nie może być uznana za spełniającą kryteria niezależności, o których mowa w tym Załączniku. Ponadto za powiązanie z akcjonariuszem wykluczające przymiot niezależności członka rady nadzorczej w rozumieniu niniejszej zasady rozumie się rzeczywiste i istotne powiązanie z akcjonariuszem mającym prawo do wykonywania 5 % i więcej ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu.	Wszyscy członkowie Rady Nadzorczej są wybierani przez WZA. Zasady wyboru członków Rady Nadzorczej reguluje Statut Banku, który określa, iż większość członków Rady Nadzorczej Banku, w tym Przewodniczący Rady Nadzorczej, stanowią obywatele polscy, stale zamieszkujący w Polsce. Większość członków Rady, będących obywatelami polskimi, nie ma powiązań kapitałowych i organizacyjnych z Akcjonariuszem Większościowym.
7. W ramach rady nadzorczej powinien funkcjonować co najmniej komitet audytu. W skład tego komitetu powinien wchodzić co najmniej jeden członek niezależny od spółki i podmiotów pozostających w istotnym powiązaniu ze spółką, posiadający kompetencje w dziedzinie rachunkowości i finansów. W spółkach, w których rada nadzorcza składa się z minimalnej wymaganej przez prawo liczby członków, zadania komitetu mogą być wykonywane przez radę nadzorczą.	Statut Banku określa zasady powoływania oraz działalności Komitetu ds. audytu. Rada Nadzorcza, w celu wsparcia i nadzoru nad wypełnianiem obowiązków audytorskich, powołuje Komitet ds. audytu. Działalność Komitetu ds. audytu reguluje Statut Działalności Komitetu ds. audytu, zatwierdzony przez Radę Nadzorczą. Obecnie w składzie Komitetu ds. audytu zasiada członek Rady będący obywatelem polskim, nie mający powiązań kapitałowych i organizacyjnych z Akcjonariuszem Większościowym.
8. W zakresie zadań i funkcjonowania komitetów działających w radzie nadzorczej powinien być stosowany Załącznik I do Zalecenia Komisji Europejskiej z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych (...).	W spółce nie funkcjonują Komitety wskazane w zał. I do zalecenia KE z dn. 15.02.2005 r. tj. Komisja ds. nominacji, Komisja ds. wynagrodzeń. Rada Nadzorcza powołała uchwałą Komisję ds. kontraktów Członków Zarządu Banku, upoważniając ją do analizy i aktualizacji kontraktów, ustalania zasad kontraktów dla nowo powołanych członków oraz podpisywania przez Przewodniczącego w imieniu Rady Nadzorczej odpowiednich dokumentów.

II. Opis sposobu działania walnego zgromadzenia i jego zasadniczych uprawnień oraz praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania

Walne Zgromadzenia Akcjonariuszy zwoływane są w Spółce zgodnie z obowiązującym, polskim prawem (tj. na podstawie Kodeksu spółek handlowych), Statutem Banku oraz Regulaminem Walnego Zgromadzenia.

Walne Zgromadzenia Akcjonariuszy odbywają się w siedzibie spółki, w dni robocze, w godzinach południowych, aby umożliwić jak najszerszemu kręgowi akcjonariuszy uczestnictwo w tych zgromadzeniach. Zwołanie walnego zgromadzenia odbywa się poprzez ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, w którym zawarty jest również przewidywany porządek obrad i ewentualne zmiany Statutu Banku.

Zawiadomienie o WZA wraz z porządkiem obrad jest wysyłane akcjonariuszom drogą pocztową na 15 dni przed WZA. Natomiast projekty uchwał proponowanych do przyjęcia przez WZA oraz inne istotne materiały są udostępnione akcjonariuszom w siedzibie spółki na 7 dni przed WZA.

Spółka stosuje generalną zasadę nieodwoływania lub zmiany już ogłoszonych terminów Walnych Zgromadzeń Akcjonariuszy, chyba że zachodzą nadzwyczajne lub szczególnie uzasadnione okoliczności, o czym akcjonariusze są niezwłocznie powiadamiani na piśmie.

Rada Nadzorcza Banku, na podstawie Statutu Banku, opiniuje wszystkie sprawy wnoszone na WZA.

Na WZA rozpatrywane są wszystkie sprawy umieszczone w porządku obrad.

Do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy uprawnieni są posiadacze akcji na okaziciela, którzy złożą w siedzibie Spółki, na co najmniej tydzień przed terminem Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, imienne świadectwa depozytowe wystawione celem potwierdzenia uprawnień posiadacza akcji zdematerializowanych do uczestnictwa w tym zgromadzeniu.

Uprawnieni z akcji imiennych którym przysługuje prawo głosu, mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy, jeżeli zostali wpisani do księgi akcyjnej co najmniej na tydzień przed odbyciem WZA.

Akcjonariusze mogą uczestniczyć w WZA oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika.

Spółka akceptuje pełnomocnictwo udzielone na piśmie pod rygorem nieważności, opatrzone znaczkami skarbowymi, które obejmuje oświadczenie akcjonariusza o umocowaniu pełnomocnika do reprezentowania go na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki.

Na WZA przewodniczy jeden z wybranych za każdym razem Akcjonariuszy. Wybór jego ma miejsce przed przystąpieniem do jakichkolwiek czynności. Do chwili wyboru Przewodniczącego WZA, przewodniczy jeden z członków Rady Nadzorczej Banku.

Przewodniczący WZA zapewnia sprawny przebieg obrad oraz zapewnia respektowanie praw wszystkich akcjonariuszy.

Przewodniczący WZA podpisuje protokół walnego zgromadzenia natychmiast po sporządzeniu go przez notariusza.

Przedstawiciele Rady Nadzorczej Banku i Zarządu, wytypowani przez te organy, oraz zapraszany przez Spółkę biegły rewident (jeżeli jest obecny) udzielają uczestnikom zgromadzenia wyjaśnień i informacji dotyczących spółki w granicach swych kompetencji i uprawnień.

Każdy akcjonariusz zgłaszający sprzeciw wobec uchwały lub składający oświadczenie w przedmiocie objętym porządkiem obrad ma prawo żądania odnotowania niniejszego sprzeciwu lub oświadczenia w protokole z WZA (w akcie notarialnym).

Władze Spółki nie ograniczają dostępu do informacji.

Zarząd Spółki nie ma zastrzeżeń co do udostępniania przedstawicielom mediów obecności na WZA, jednak w sposób nie utrudniający przeprowadzanie obrad.

Zarząd Spółki dokłada starań aby przedstawicielom mediów były udostępniane rzetelne informacje na temat bieżącej działalności Spółki i jej sytuacji gospodarczej, z uwzględnieniem jednak, iż obowiązki informacyjne Spółka wykonuje zgodnie z przepisami prawa o publicznym obrocie

papierami wartościowymi tj. przy udostępnieniu wszystkim akcjonariuszom i inwestorom równego dostępu do informacji.

III. Skład osobowy i zasady działania organów zarządzających i nadzorczych spółki oraz ich komitetów

Skład Zarządu Nordea Bank Polska S.A. na dzień 31.12.2008 r.:

Włodzimierz Kiciński – Prezes Zarządu

Sławomir Żygowski – I Wiceprezes Zarządu – Z-ca Prezesa Zarządu ds. bankowości korporacyjnej

Janne Hirsto – Wiceprezes Zarządu ds. kredytowych

Jacek Kalisz – Wiceprezes Zarządu ds. bankowości detalicznej

Tomasz Misiak – Wiceprezes Zarządu ds. operacji, logistyki i bezpieczeństwa

Bohdan Tillack – Wiceprezes Zarządu ds. finansowych

Zdarzenia mające miejsce w trakcie trwania okresu sprawozdawczego, dotyczące zmian w składzie osobowym Zarządu Banku:

- W dniu 30 kwietnia 2008 r. Pan Wojciech Papierak, Wiceprezes Zarządu ds. operacji, logistyki i bezpieczeństwa, złożył na ręce Prezesa Zarządu Banku rezygnację z pełnionej funkcji. Rezygnacja Pana Wojciecha Papieraka została przekazana Radzie Nadzorczej Banku, która w dniu 16 maja 2008 r. podjęła Uchwałę nr 8/2008 w sprawie rozwiązania umowy o pracę z Panem Wojciechem Papierakiem, ze skutkiem na dzień 30 czerwca 2008 r.
- Rada Nadzorcza Banku Uchwałą Nr 20/2008 z dnia 21.08.2008 r. powołała Pana Tomasza Misiaka na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. operacji, logistyki i bezpieczeństwa z dniem 01 września 2008 r.
- W dniu 29 grudnia 2008 r. Pan Janne Juhana Hirsto, Wiceprezes Zarządu ds. Kredytowych, złożył rezygnację z pełnionej funkcji, ze skutkiem na dzień 31.12.2008 r.

Zdarzenia mające miejsce po dacie bilansu, dotyczące zmian w składzie osobowym Zarządu Banku:

- Rada Nadzorcza Banku Uchwałą Nr 1/2009 z dnia 13.01.2009 r. powołała Panią Agnieszkę Domaradzką na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Kredytowych z dniem 14 stycznia 2009 r.

Uprawnienia (zasady działania) osób zarządzających:

Zarząd Banku pracuje w oparciu o Regulamin zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku, co określa Statut Banku. Regulamin ten określa szczegółowe kompetencje Zarządu Banku oraz sprawy, które wymagają kolegiального rozpatrzenia i podjęcia uchwały przez Zarząd Banku.

Zarząd prowadzi sprawy Banku, zarządza jego majątkiem i reprezentuje Bank na zewnątrz, ponadto do kompetencji Zarządu należą wszelkie sprawy nie zastrzeżone dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy lub Rady Nadzorczej Banku.

Skład Rady Nadzorczej Nordea Bank Polska S.A. na dzień 31.12.2008 r.:

Wojciech Rybowski – Przewodniczący Rady Nadzorczej

Thomas Neckmar – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej

Członkowie Rady Nadzorczej:

Emilia Osewska-Mądry

Maciej Dobrzyński

Esa Tuomi

Rauno Päivinen

Henrik Bernhard Winther

Eugeniusz Kwiatkowski

Asbjorn Hoyheim

Jacek Wańkowicz

Marek Głuchowski

Zdarzenia mające miejsce w trakcie trwania okresu sprawozdawczego, dotyczące zmian w składzie osobowym Rady Nadzorczej:

ZWZA w dniu 12.06.2008 r. powołało skład Rady Nadzorczej Banku VII kadencji. W składzie Rady Nadzorczej VII kadencji nastąpiła jedna zmiana w porównaniu z ostatnim składem Rady (VI). Na miejsce Pana Andrzeja Zwary został powołany Pan Marek Głuchowski.

Uprawnienia (zasady działania) osób nadzorujących:

Rada Nadzorcza Banku pracuje w oparciu o Regulamin zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, co określa Statut Banku. Regulamin ten określa szczegółowe kompetencje Rady Nadzorczej Banku oraz sprawy, które wymagają kolegialnego rozpatrzenia i podjęcia uchwały przez Radę Nadzorczą. Do kompetencji Rady należą wszelkie sprawy nie zastrzeżone dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy lub Zarządu Banku.

Komitety funkcjonujące w Banku:

I. Komitet ds. audytu:

Statut Banku określa zasady powoływania oraz działalności Komitetu ds. audytu.

Rada Nadzorcza, w celu wsparcia i nadzoru nad wypełnianiem obowiązków audytorskich, powołała Komitet ds. audytu. Działalność Komitetu ds. audytu reguluje Statut Działalności Komitetu ds. audytu, zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku.

II. Komisja ds. kontraktów:

Rada Nadzorcza powołała uchwałą Komisję ds. kontraktów Członków Zarządu Banku, upoważniając ją do analizy i aktualizacji kontraktów, ustalania zasad kontraktów dla nowo powołanych członków oraz podpisywania przez Przewodniczącego w imieniu Rady Nadzorczej odpowiednich dokumentów.

IV. Opis podstawowych cech stosowanych w spółce systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych

Nordea Bank Polska S.A. posiada ekspozycję na następujące rodzaje ryzyka finansowego wynikającego z prowadzonej działalności:

- ryzyko kredytowe (w tym ryzyko kredytowe kontrahenta)
- ryzyko rynkowe (w tym: ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe oraz ryzyko cen rynkowych akcji)
- ryzyko płynności.

Celem zarządzania ryzykiem w Banku jest ograniczanie możliwości wystąpienia strat będących wynikiem:

- zmian sytuacji rynkowej (ryzyko rynkowe),
- niewypłacalności kontrahenta (ryzyko kredytowe),

oraz zapewnienie Bankowi właściwej, bezpiecznej struktury finansowania (ryzyko płynności) i adekwatnej do ponoszonego ryzyka wielkości kapitałów własnych.

Bank zarządza ryzykiem wynikającym z instrumentów finansowych z podziałem na następujące obszary ryzyka: ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe (ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe oraz ryzyko cen rynkowych akcji), oraz ryzyko płynności.

Ryzyko kredytowe

Przy udzielaniu kredytów Bank dostosowuje się do wspólnych zasad wypracowanych przez Grupę Nordea. Podstawowe zasady prowadzenia działalności kredytowej oraz organy decyzyjne określone są przez Politykę i strategię kredytową Banku.

Wszelkie szczegółowe procedury związane z udzielaniem kredytów zawarte są w obowiązujących w Banku wewnętrznych Instrukcjach.

W procesie ocen ryzyka kredytowego ekspozycji wobec podmiotów gospodarczych, Bank wykorzystuje wewnętrzny model ratingowy. Każdemu klientowi o znaczącej ekspozycji kredytowej przyporządkowana jest ocena wypłacalności (rating finansowy) oraz ocena pokrycia zabezpieczaniem (rating zabezpieczenia), które stanowią syntetyczną miarę ryzyka klienta.

Podstawą oceny zdolności kredytowej osób fizycznych jest oszacowanie nadwyżki dochodów netto kredytobiorcy (NDN). NDN to średni miesięczny dochód netto pomniejszony o:

- 1) koszty utrzymania domu / mieszkania,
- 2) koszty utrzymania członków gospodarstwa domowego,
- 3) obciążenia z tytułów wykonawczych,
- 4) obciążenia finansowe.

Dodatkowo w regulacjach dotyczących poszczególnych produktów (jak np. kredyt hipoteczny) Bank nakłada dodatkowe wymogi odnośnie np. maksymalnego stosunku kwoty obsługi kredytu do dochodów netto czy maksymalnego stosunku kwoty kredytu do wartości zabezpieczenia.

Przy podejmowaniu decyzji kredytowych Nordea Bank Polska stosuje zasadę consensusu. Oznacza to, że zwiększenie zaangażowania kredytowego wymaga zgody wszystkich osób wchodzących w skład organu decyzyjnego.

Za proces kredytowy, monitoring jakości portfela kredytowego, nadzór nad odpowiednią klasyfikacją ekspozycji kredytowych poziomem utworzonych odpisów aktualizujących oraz kontrolę działalności kredytowej odpowiadają niezależne (nie realizujące planów sprzedażowych) komórki Centrali Banku.

Ryzyko rynkowe

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się w ramach przyjętej przez Bank polityki zarządzania ryzykiem rynkowym.

Ekspozycja na ryzyko rynkowe jest formalnie ograniczana poprzez limity ryzyka ustanowione przez Zarząd w ramach limitów przyjętych przez Radę Nadzorczą Banku. Limity te obejmują kwotę wartości narażonej na ryzyko VaR (ryzyko walutowe, stopy procentowej, ryzyko zmian cen instrumentów kapitałowych), wrażliwości na zmianę stóp procentowych (ryzyko stopy procentowej) oraz ograniczenie nominalnych kwot ekspozycji (ryzyko walutowe).

Pomiar ryzyka oraz kontrola zgodności z zaakceptowanymi przez Zarząd limitami na poszczególne miary ryzyka jest dokonywany codziennie przez wyspecjalizowaną jednostkę niezależną od pionów biznesowych odpowiedzialnych za realizację wyniku. Regularne raporty na temat ryzyka rynkowego są omawiane na posiedzeniach Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) oraz prezentowane Zarządowi Banku.

Limity na poszczególne kategorie ryzyka akceptowane przez Zarząd są okresowo oceniane w celu zapewnienia zgodności z aktualnymi celami i strategią Banku.

Wszystkie procedury są na bieżąco aktualizowane, tak aby uwzględniały najnowsze rozwiązania w zakresie kontroli ryzyka.

Ryzyko płynności

Przyjęta przez Zarząd polityka Banku zakłada konserwatywne podejście do ryzyka płynności, co oznacza unikanie niepotrzebnych ekspozycji oraz utrzymywanie poziomu ryzyka w odpowiedniej proporcji to zdolności Banku do jego ponoszenia.

Krótkoterminowe ryzyko płynności jest zarządzane przez Departament Skarbu, zapewniający środki na bieżące finansowanie działalności banku. Dla zapewnienia finansowania w każdym momencie działalności, w banku obowiązuje limit na minimalny stan najbardziej płynnych środków, tzw. bufor płynności.

Ryzyko średnio- i długoterminowe jest kontrolowane przez odrębną jednostkę odpowiedzialną za kontrolę ryzyka, na podstawie analiz przewidywanych przepływów pieniężnych w czasie, badania zmian stanów źródeł finansowania, wykorzystania tych źródeł oraz stabilności bazy depozytowej i jej koncentracji. Regularne, okresowe raporty na temat ryzyka płynności są omawiane na posiedzeniach Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) oraz prezentowane Zarządowi Banku.

Bank posiada również opracowany i zatwierdzony przez Zarząd plan działań awaryjnych na wypadek wystąpienia niespodziewanych problemów z zapewnieniem płynności.

Bank stosuje szereg metod oceny sytuacji w obszarze płynności. Począwszy od codziennego monitorowania krótkookresowej luki płynności będącej obrazem bieżącego zapotrzebowania na środki płynne, poprzez okresową obserwację różnych wskaźników płynności, aż do analizy długoterminowej luki płynności tworzonej przy użyciu rezultatów statystycznych badań bazy depozytowej oraz

szacunków dotyczących terminów zapadalności i wymagalności poszczególnych pozycji bilansowych oraz możliwości upłynnienia aktywów banku.

Kontrola i zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Zarządzanie Ryzykiem Operacyjnym jest procesem sprawowanym przez Zarząd Banku, kierowników jednostek i komórek organizacyjnych oraz wszystkich pracowników Banku wspieranym przez odpowiednie struktury Grupy Nordea, stworzonym tak, aby wspomagać osiągnięcie zamierzonych celów w zakresie:

- Identyfikacji obszarów generujących straty bądź nadmierne koszty,
- Usprawniania procedur oraz procesów bankowych,
- Zwiększania satysfakcji klientów i pozycji konkurencyjnej banku,
- Prowadzenia proaktywnej polityki i prewencji przed stratami,
- Ograniczania ryzyka utraty reputacji,
- Obniżenia wymogów kapitałowych,
- Przekazywania informacji rynkowej o efektywnych systemach zarządzania ryzykiem.

Bank zarządza ryzykiem operacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w normach polskiego prawa, regulacjami NBP oraz innych uprawnionych organów, a także zgodnie ze standardami określonymi przez Grupę Nordea. Nadzór nad całokształtem zagadnień związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym sprawuje Departament Kontroli i Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym.

Proces identyfikacji ryzyka operacyjnego polega na określeniu zagrożeń związanych z ryzykiem operacyjnym dla wszystkich istotnych obszarów działalności Banku oraz wszelkich nowych produktów, procesów i systemów.

Efektywna identyfikacja ryzyka operacyjnego powinna uwzględniać:

- 1) czynniki wewnętrzne (struktura banku, rodzaje usług, produktów bankowych oraz czynności, jakość personelu, zmiany organizacyjne i kadrowe),
- 2) czynniki zewnętrzne (otoczenie działania banku: czynniki polityczne, prawne, socjodemograficzne, konkurencję, zmiany w branży, nowe technologie), które mogą wpływać negatywnie na realizację celów Banku.

Identyfikacja czynników ryzyka operacyjnego w Banku następuje na podstawie:

- procesu samooceny w ramach ryzyka operacyjnego,
- procesu analizy jakości i ryzyka – analiza, która obejmuje wszelkie zmiany dotyczące działalności biznesowej Banku – zarówno przez wprowadzenie nowych rodzajów działalności jak i zmiany dotychczasowych – powodujące zmiany procesów biznesowych lub innych, stanowiących potencjalne źródło ryzyka operacyjnego,
- analizy wyników kontroli wewnętrznej funkcjonalnej i instytucjonalnej,
- analizy wyników audytów wewnętrznych i zewnętrznych
- raportów z bieżących incydentów,

Pomiar i ocena ryzyka operacyjnego obejmuje oszacowanie wrażliwości (podatności) na ryzyko wszystkich produktów, procesów, działań i systemów występujących w Banku, głównie na podstawie analizy wielkości i struktury strat powstałych w wyniku zdarzeń z tytułu ryzyka operacyjnego. Efektywna ocena ryzyka umożliwi właściwe zidentyfikowanie obszarów ryzyka (tzw. „mapa ryzyka”) i właściwe dostosowanie mechanizmów zarządzania tym ryzykiem.

Ocena ryzyka operacyjnego następuje poprzez:

- Pomiar kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego - są to kluczowe wartości/ilości zdarzeń, które skutkują powstawaniem strat. Obejmują one wyliczone oraz poddawane cyklicznej analizie dane statystyczne, liczbowe, finansowe odnoszące się do określonych rodzajów ryzyka.

- Analizę bazy danych historycznych – obejmującą dane o stratach powstających wewnątrz Banku oraz poniesionych w otoczeniu Banku. Celem gromadzenia i analizy danych jest rozpoznanie i wyeliminowanie czynników, które spowodowały wystąpienie straty.
- Analiza scenariuszy – sporządzanych na podstawie zewnętrznych danych rynkowych o zagrożeniach aktualnie występujących w sektorze bankowym.
- Niezależną działalność audytu wewnętrznego.
- Kontrolę wewnętrzną instytucjonalną.

Monitorowanie realizowane jest poprzez następujące działania:

- Zarządzanie incydentami obejmujące analizę zdarzeń rzeczywistych, wyniku których doszło do strat operacyjnych, jak również zdarzeń potencjalnych, które mogłyby skutkować poważnymi konsekwencjami zarówno o charakterze materialnym jak i niematerialnym.
- Bazy danych strat obejmujące dane o stratach powstających wewnątrz Banku oraz poniesionych w otoczeniu Banku. Celem gromadzenia i analizy danych jest rozpoznanie i wyeliminowanie czynników, które spowodowały wystąpienie straty.
- Raportowanie obejmuje sporządzanie regularnych raportów dla Zarządu Banku oraz właściwych komórek organizacyjnych w Grupie Nordea na temat ryzyka operacyjnego.

Efektywny system monitorowania opiera się na systematycznym gromadzeniu danych o przyczynach strat oraz informacji na temat ich wielkości, częstotliwości i dotkliwości w celu wykorzystania ich do pomiaru ryzyka.

Redukowanie i ograniczanie ryzyka operacyjnego realizowane jest poprzez:

- Realizację zaleceń pokontrolnych wydawanych w ramach kontroli wewnętrznej funkcjonalnej i instytucjonalnej,
- Wdrażanie tzw. „action plans” czyli działań naprawczych podejmowanych w wyniku analizy procesów samooceny w ramach ryzyka operacyjnego i analizy jakości i ryzyka,
- Działania naprawcze podejmowane w wyniku analizy mechanizmów zarejestrowanych incydentów.
- Stosowanie tzw. „najlepszych praktyk” w bieżącym zarządzaniu ryzykiem operacyjnym, w skład których wchodzi:
  - a) Zapobieganie procederowi prania brudnych pieniędzy – „Program przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu w Nordea Bank Polska S.A.”, w ramach którego stosuje się tzw. praktyki „Poznaj swojego klienta”. Bezpieczeństwo informacji.
  - b) Zapobieganie przestępstwom - ochrona Banku przed oszustwami, zarówno wewnętrznymi jak i zewnętrznymi jest niezwykle istotna dla Banku i w związku z tym wymaga największej uwagi ze strony pracowników na wszystkich poziomach odpowiedzialności.
  - c) Zarządzanie ciągłością działania - tworzenie planu utrzymania ciągłości działania (BCP) w celu zapewnienia bezawaryjnego działania krytycznych funkcji biznesowych na wymaganym przez Bank poziomie, określenie ról oraz zakresu odpowiedzialności w odniesieniu do celów i założeń postawionych na etapie sporządzania planów zapewnienia ciągłości pracy Banku oraz przywrócenia działalności operacyjnej.
  - d) Tworzenie planów awaryjnych mające na celu odtworzenie/wznowienie działania0 krytycznych procesów biznesowych zgodnie z przyjętymi celami odtworzenia.
  - e) Ubezpieczenie majątku Banku (w tym jego majątku) – służące zabezpieczeniu przed skutkami trudnych do przewidzenia błędów lub zdarzeń operacyjnych o znaczących skutkach finansowych (reklamacje/skargi/roszczenia osób trzecich z tytułu poniesionych strat z winy Banku oraz działania sił wyższych).
  - f) Zlecenie czynności na zewnątrz (outsourcing) - nakreślenie zarówno wymagania organów nadzoru, jak też zasady dobrych praktyk zarządzania ryzykiem outsourcingu, których należy przestrzegać w przypadku zlecenia firmom zewnętrznym świadczenia usług bankowych, usług finansowych lub innego rodzaju czynności biznesowych.

Kontrola wewnętrzna jest procesem sprawowanym przez Zarząd Banku, kierowników jednostek i komórek organizacyjnych oraz wszystkich pracowników Banku, stworzonym tak, aby wspomagać osiągnięcie zamierzonych celów w następujących sferach:

- efektywności i wydajności prowadzonych operacji,
- rzetelności sprawozdawczości finansowej,
- zgodności z zewnętrznymi i wewnętrznymi przepisami i regulacjami,
- bezpieczeństwa aktywów, w tym odpowiednie zarządzanie ryzykiem związanym z prowadzonymi operacjami.

Kontrola wewnętrzna oparta jest na środowisku kontrolnym, którego elementy to: wartości i kultura zarządzania, zorientowanie na cel i monitorowanie osiągniętych celów, jasna i przejrzysta struktura organizacyjna, podział obowiązków, jakość i sprawność komunikacji wewnętrznej, oraz niezależny proces oceny.

Efektywność działań w ramach kontroli wewnętrznej jest zależna od właściwie przeprowadzonej i udokumentowanej oceny ryzyka.

System kontroli wewnętrznej oparty jest na dwóch filarach – kontroli wewnętrznej instytucjonalnej i kontroli wewnętrznej funkcjonalnej

Celem kontroli wewnętrznej instytucjonalnej jest ocena :

- struktur organizacyjnych Banku, ze szczególnym uwzględnieniem ich dostosowania do zmieniających się warunków,
- prawidłowości podziału kompetencji i kontrolę ich przestrzegania,
- wewnętrznej spójności obowiązujących wewnętrznych aktów normatywnych oraz ich zgodności z przepisami zewnętrznymi,
- bezpieczeństwa i prawidłowości przeprowadzanych przez Bank operacji i transakcji,
- efektywności prowadzonej działalności, w tym efektywności poszczególnych operacji bankowych,
- prawidłowości i rzetelności systemu sprawozdawczości finansowej i systemu rachunkowości,
- jakości zarządzania jednostkami i komórkami organizacyjnymi Banku,
- prawidłowości działania systemów informatycznych, a w szczególności zabezpieczenia dostępu do komputerowych baz danych,
- stopnia przygotowania Banku do zachowania ciągłości działania w przypadku awarii i zdarzeń losowych.

Kontrolę wewnętrzną funkcjonalną sprawują wszyscy pracownicy Banku, jednostki i komórki organizacyjne Banku, a w szczególności powołane do tego komórki organizacyjne Centrali Banku.

Za zorganizowanie i prawidłowe funkcjonowanie kontroli wewnętrznej funkcjonalnej w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku odpowiedzialni są ich kierownicy. Nadzór nad prawidłowością sprawowania kontroli funkcjonalnej

Zadaniem kontroli funkcjonalnej jest w szczególności:

- bieżące badanie stopnia realizacji zadań postawionych jednostce lub komórce organizacyjnej,
- badanie zgodności działania jednostek i komórek organizacyjnych z obowiązującymi w Banku aktami normatywnymi,
- ustalanie przyczyn i skutków stwierdzonych nieprawidłowości oraz osób za nie odpowiedzialnych,
- wskazywanie sposobów i środków umożliwiających usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień,
- podjęcie działań mających na celu przeciwdziałanie występowaniu w przyszłości stwierdzonych nieprawidłowości.

Efektywność systemu kontroli wewnętrznej w Banku jest poddawana systematycznej ocenie przez niezależną komórkę audytu wewnętrznego.

Proces sporządzania sprawozdań finansowych

Proces organizacji sporządzania sprawozdania finansowego jest opisany w regulacjach wewnętrznych Banku i zaakceptowany w formie Zarządzenia Prezesa Zarządu. W obowiązującym Zarządzeniu istnieje jasny i przejrzysty podział zadań i odpowiedzialności osób, które biorą udział w przygotowaniu i w sprawdzeniu jakości sporządzanego sprawozdania finansowego Banku.

Sprawozdania finansowe Banku sporządzane są przez Zespół Sprawozdawczości będący w strukturach Departamentu Rachunkowości stanowiący wyodrębnioną organizacyjnie jednostkę działającą w Departamencie Rachunkowości w ramach struktury Pionu Finansowego podlegającą bezpośrednio Wiceprezesowi Zarządu Banku d/ s Finansowych.

Nadzór merytoryczny i organizacyjny nad przebiegiem przygotowania sprawozdania finansowego sprawuje Dyrektor Departamentu Rachunkowości.

Proces sporządzania sprawozdań finansowych objęty jest systemem wewnętrznej kontroli funkcjonalnej. Kontrola wewnętrzna funkcjonalna przeprowadzana jest przez wszystkie zespoły Departamentu Rachunkowości: Zespół Sprawozdawczy, Zespół Księgi Głównej, Zespół Księgowości Własnej i Zespół Podatków, każdy w zakresie swoich zadań i odpowiedzialności. Kontrola obejmuje obszar polityki rachunkowości oraz sprawozdawczości finansowej.

Sprawozdawczość finansowa Banku jest także objęta badaniami w ramach kontroli wewnętrznej instytucjonalnej oraz niezależnej komórki audytu wewnętrznego.

Roczne i półroczne sprawozdanie finansowe Banku podlega także niezależnemu badaniu i odpowiednio przeglądowi przez biegłego rewidenta.

Sprawozdanie finansowe Banku przekazywane jest Zarządowi w celu jego akceptacji.